

Beloken Pasen jaar A

Joh. 20, 19-31

Deze zondag na Pasen, Beloken Pasen, heet officieel ook ‘barmhartigheidszondag’. En bij dat laatste wil ik graag een moment stilstaan.

Een gezin, familie of samenleving zonder vergiffenis is onleefbaar: het leven wordt dan hard, beheerst door een epidemie van wraak en ondermijnd door wrok. Het kwaad nestelt zich dan als een onuitroeibare kanker in haar weefsel. En natuurlijk, ge kunt en hoeft niet alles door de vingers te zien (dat is trouwens ook niet hetzelfde als vergeven): er moet zoiets als gerechtigheid zijn. Maar we moeten daarbij wel in de gaten houden: het verleden ligt niet in iemands genen opgeslagen, mensen kunnen er afstand van nemen en zouden dan moeten kunnen bouwen op de barmhartigheid die ze in hun omgeving tegenkomen. Of nog anders gezegd: barmhartigheid is geen toverwoord, wel een medicijn.

Barmhartigheid hangt ook nauw samen met vergeven. En ‘goed’ vergeven vraagt heel veel liefde. In het Evangelie lezen we op een bepaald moment: ‘God alleen kan zonden vergeven’. Dat klopt ook wel. En het betekent ook iets: wij kunnen alleen maar de vergeving die we van Hem ontvangen hebben doorgeven. Voor vergeving of barmhartigheid zijn er net als bij een pianostuk twee handen nodig: één hand van God en één hand van de mens. De ene speelt de melodie, de andere de begeleiding. Maar de melodie is het belangrijkste: die maakt het herkenbaar.

Als het gaat over barmhartigheid en vergeving moet een mens, net als een vogel bij het vliegen, zijn vleugels uitslaan en zich laten dragen. Of concreter: ge moet u dan op sleeptouw laten nemen door God, anders redt ge het niet. Want we kunnen niet barmhartigheid blijven betonen zonder die ook te krijgen, te ontvangen: we zouden op den duur leeggegeven zijn.

Om iets te begrijpen van barmhartigheid en het toe te kunnen passen, moeten we stroomopwaarts kijken: een stroom voedt zich aan een bron. Als het water van die bron zoet is, is de hele stroom drinkbaar. Als er vergif in komt, heerst de dood op al zijn oevers. Met andere woorden: de bron van christelijke barmhartigheid is God zelf: alles wat wij doen is daar een voortzetting van. We hoeven op dat vlak niets uit te vinden, we vullen alleen de lege vakjes in zoals bij een kruiswoordraadsel. Het schema en de opgave liggen al lang klaar, aan ons om ermee aan de slag te gaan.

Nog één ding daarbij. Onze tijd stelt Jezus graag voor als een voorbeeldig figuur: iemand om na te volgen, een lamp op uw weg die u voorligt wat ge het best kunt doen en laten.; een soort morele raadgever waaraan ge u kunt vasthouden. En het Evangelie wordt dan beschouwd als een soort handboek voor de mens die naar geluk streeft, die rechtvaardigheid wil. Dat is allemaal wel waar.

Maar als het alleen maar dát zou zijn, als het Evangelie alleen een verzameling zou zijn van regels om gelukkig te leven, dan begon ik er niet aan. Wie is

bijvoorbeeld in staat om de Bergrede met de zaligsprekingen op eigen kracht waar te maken? Ik niet... Daar is meer voor nodig.

Christus is niet alleen leermeester, Hij geeft ook kracht om te volbrengen wat ge in zijn leven kunt zien. Het christendom is meer dan een auto met grote koplampen: het heeft ook een motor.

Het is gemakkelijk om naar Jezus te kijken als naar een inspirerende figuur zoals Gandhi of Martin Luther King, of om zijn gezicht op een T-shirt te dragen. Maar christendom heeft pas effect dankzij de wisselwerking van het voorbeeld en de bron van kracht. En om die kracht te ervaren moet ge hetzelfde kunnen zeggen als Thomas in het Evangelie van net: 'Mijn Heer en mijn God'. Of nog anders gezegd: niet alleen naar Hem kijken, maar ook tot Hem bidden; het niet alleen hebben 'over Hem', maar u ook wenden tot Hem als een 'Gij of U'. Dat is een heel andere houding: op die manier wordt Hij iemand die naast u staat, die u aanspreekt en die ook echt dingen in u kan teweegbrengen. De barmhartigheid bijvoorbeeld... Amen.

Johan Goris, pastoor